KOMISIJOS SPRENDIMAS

2007 m. liepos 10 d.

dėl valstybės pagalbos C 19/06 (ex NN 29/06), kurią Slovėnija suteikė bendrovei *Javor Pivka Lesna Industrija d. d.*

(pranešta dokumentu Nr. C(2007) 3227)

(Tekstas autentiškas tik slovėnų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/91/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos Bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 88 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas laikantis pirmiau nurodytų nuostatų ([1]),

kadangi:

I. PROCEDŪRA

(1) 2004 m. gruodžio 1 d. Komisija gavo skundą, kuriame tvirtinama, kad pagalba buvo suteikta Slovėnijos medienos gaminių gamintojai bendrovei *Javor Pivka Lesna Industrija d.d.* (toliau – bendrovė *Javor Pivka*).

(2) Skundas buvo pateiktas dėl finansinių priemonių, kurios 2004 m. gegužės 27 d. buvo paskirtos bendrovei *Javor Pivka* Slovėnijos Vyriausybės nutarimu, remiantis Slovėnijos įstatymo, reglamentuojančio pagalbą sunkumus patiriančių įmonių sanavimui ir restruktūrizavimui, 21 straipsniu. Vėliau paaiškėjo, kad apie šią priemonę nebuvo pranešta Komisijai remiantis tuo, kad Slovėnijos valstybės pagalbos tarpžinybinė ekspertų komisija ją patvirtino 2004 m. balandžio 23 d., t. y. prieš Slovėnijai įstojant į ES. Kadangi svarbus kriterijus nusprendžiant, kada teikiama pagalba, yra teisiškai privalomas aktas, kuriuo kompetentinga nacionalinė valdžios institucija įsipareigoja teikti valstybės pagalbą, Komisija nusprendė, kad nagrinėjama priemonė yra nauja pagalba, todėl apie ją turėjo būti pranešta pagal EB sutarties 88 straipsnį ir ji turėtų būti vertinama pagal EB sutarties 87 straipsnį. ([2])

(3) 2006 m. gegužės 16 d. raštu Komisija pranešė Slovėnijai savo sprendimą pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą dėl šios pagalbos.

(4) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([3]). Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl pagalbos.

(5) Jokių suinteresuotųjų šalių pastabų Komisija negavo.

(6) Slovėnija pateikė pastebėjimus 2006 m. liepos 17 d. raštu. Komisija paprašė papildomos informacijos 2007 m. vasario 23 d. raštu (Nr. D/50797), į kurį Slovėnija atsakė 2007 m. balandžio 23 d. datuotu raštu. Be to, 2006 m. birželio 28 d. įvyko Komisijos tarnybų ir Slovėnijos valdžios institucijų susitikimas.

II. IŠSAMUS PAGALBOS APIBŪDINIMAS

1. Pagalbos gavėjas

(7) Bendrovė *Javor Pivka* yra medienos pusgaminių ir baldų gamintoja. Bendrovė yra Pivkos vietovėje Slovėnijoje, regione, kuriam teikiama pagalba remiantis EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktu. 2003 m. joje dirbo apie 800 darbuotojų. Jai priklauso visos keturių pavaldžiųjų bendrovių nuosavybės teisės.

(8) Bendrovės nuosavybės teisės priklauso apie 1 264 akcininkų: 60 % priklauso 9 investicinėms bendrovėms arba kitiems juridiniams asmenims, o likę 40 % akcijų paskirstytos 1 255 akcininkams, iš kurių nė vienas neturi daugiau kaip 1 % akcijų. ([4])

([1]) OL C 194, 2006 8 18, p. 26.

([2]) Išsami informacija apie procedūrą pateikta sprendime pradėti procedūrą (žr.1 išnašą) ir tebėra aktuali šiame sprendime.

([3]) Žr. 1 išnašą.

([4]) 2004 m. sausio 30 d. duomenys.

(9) Laikotarpiu iki pagalbos suteikimo bendrovė *Javor Pivka* patyrė finansinių sunkumų. Pagrindiniai finansiniai ir veiklos rodikliai pateikiami šioje lentelėje:

1 lentelė

Bendrovės *Javor Pivka* finansiniai rodikliai

Rodiklis (tūkstančiais SIT) (*)	2000	2001	2002	2003
Grynosios pardavimo pajamos	8 114 374	7 884 954	8 174 323	8 124 711
Pagamintos produkcijos atsargos, nebaigta gamyba	867 609	1 030 323	894 302	1 121 632
Grynasis veiklos rezultatas	56 566	– 137 030	– 303 729	– 578 268
Suminis pelnas (nuostolis)	56 566	– 80 464	– 384 193	– 962 461
Grynųjų pinigų srautas	480 468	333 324	104 522	– 162 879

(*) Bet koks sumos Slovėnijos tolarais (SIT) perskaičiavimas eurais yra nurodomojo pobūdžio ir pagrįstas kursu: 1 EUR lygus 240 SIT.

2. **Restruktūrizavimo programa**

(10) Siekdama įveikti sunkumus, bendrovė *Javor Pivka* 2004 m. balandžio mėn. Ekonomikos ministerijai pateikė restruktūrizavimo planą 2004–2008 m. laikotarpiui.

(11) Bendrovė konstatavo, kad jos sunkumus lemia konkurencingumo stoka dėl besivystančių šalių gamintojų nebrangios produkcijos importo į jos tradicines eksporto rinkas (ypač Vokietijoje ir JAV). Kad galėtų atlaikyti šią konkurenciją ir atkurtų gyvybingumą, bendrovė *Javor Pivka* nustatė, jog būtina padidinti produktyvumą vykdant technologinę modernizaciją ir sumažinant savikainą bei įsitvirtinant didesnio pelningumo nišose ir naujose geografinėse rinkose.

(12) Šiuo tikslu restruktūrizavimo programoje numatytos tokios priemonės:

(13) *Technologinis restruktūrizavimas*. Tai apėmė visišką pasenusios įrangos ir gamybos programų modernizavimą. Buvo siekiama padidinti ne pajėgumus, bet produktyvumą ir tenkinti klientų poreikius pristatant naujus gaminius ir prisitaikant prie ekologinių gamybos standartų. Nauja gamybos infrastruktūra taip pat būtų leidusi bendrovei pereiti nuo tarpinių produktų prie itin apdorotų prekių, turinčių didesnę pridėtinę vertę (ypač vykdant faneros programą). Šios restruktūrizavimo plano dalies sąnaudos turėjo būti padengtos taip: 50 % turėjo būti padengta banko paskolomis su Slovėnijos valstybės garantija, o likę 50 % – bendrovės *Javor Pivka* nuosavomis lėšomis.

(14) *Darbo jėgos restruktūrizavimas*. Šioje plano dalyje numatyta sumažinti darbuotojų skaičių apie 100 etatų (su darbo sutarties nutraukimo išmoka); numatyta mokyti likusius 700 darbuotojų, kad jų įgūdžiai atitiktų naujus restruktūrizavimo programos reikalavimus.

(15) *Prekybos strategijos peržiūrėjimas*. Dar vieną restruktūrizavimo plano elementą sudarė prisitaikymas prie paklausos ir konkurencijos bendrovės senosiose rinkose, įsitvirtinant naujosiose pelningesnėse nišos rinkose ir įžengiant į naujas rinkas (Rusijos, ypač kalbant apie baldus, ir Pietryčių Europos rinkas). Kalbant apie produkciją, bendrovė ketino dėmesį skirti labiau apdirbtai fanerai, specialiai fanerai, skirtai statybos pramonei, o baldų sektoriuje – specialiai ligoninėms, globos įstaigoms bei kitoms panašias paslaugas teikiančioms įstaigoms skirtoms kėdėms.

(16) *Bendrovės struktūrų reorganizavimas*. Kad bendrovė atkurtų gyvybingumą, taip pat reikės atlikti tam tikrą jos reorganizavimą (pvz., sujungiant pavaldžiąsias įmones bei pagerinant išlaidų kontrolę, centralizuojant įmonės pardavimo, pirkimo ir finansų funkcijas). Šių priemonių sąnaudos turėjo būti padengtos vien nuosavomis bendrovės *Javor Pivka* lėšomis.

(17) *Finansinis restruktūrizavimas*. Dėl nepakankamo likvidumo daugėjo įsipareigojimų ir didėjo finansinės išlaidos. Finansinio restruktūrizavimo tikslas buvo pakeisti bendrovės finansavimo šaltinius ir jos skolos grąžinimo terminus, užtikrinant dabartinio ir ilgalaikio mokėjimo pajėgumą. Daugiausia dėmesio turėjo būti skiriama skolos terminams pakeisti, palūkanų normai sumažinti, grąžinimo terminams pratęsti ir moratoriumui skolos grąžinimui gauti.

3. **Restruktūrizavimo sąnaudos ir finansavimas**

(18) Lentelėje pateikiamos restruktūrizavimo sąnaudos ir finansavimas: ([5])

2 lentelė

Restruktūrizavimo sąnaudos ir finansavimas

Reikiamos lėšos (tūkstančiais SIT)	Nuosavos lėšos	Subsidijos	Garantija	Iš viso
Finansinis restruktūrizavimas	400 000	0	0	400 000
Rinkos restruktūrizavimas	496 000	0	0	496 000
Technologinis restruktūrizavimas	999 000	0	1 100 000	2 099 000
Darbo jėgos restruktūrizavimas	219 750	382 250	0	602 000
Organizacinis restruktūrizavimas	4 900	0	0	4 900
Iš viso	2 119 650	382 250	1 100 000	3 601 900

(19) Pagrindinis paramos iš valstybinių šaltinių elementas yra *valstybės garantijos*, padengiančios paskolas, kurių suma 1 100 000 000 SIT, skirtas bendrovės *Javor Pivka* technologiniam restruktūrizavimui finansuoti. Kaip garantijų užstatą Slovėnijos valdžios institucijoms buvo įkeistas bendrovei *Javor Pivka* priklausantis turtas, kurio vertė atitinka garantuojamą sumą, t. y. 1 100 000 000 SIT (apie 4 584 000 EUR).

(20) Be to, pagalba buvo suteikta 382 250 000 SIT (apie 1 592 000 EUR) *dotacijos*, skirtos darbo jėgos restruktūrizavimo išlaidoms, pavidalu. Ši pagalba bus panaudota išmokoms atleistiems darbininkams ir tų darbininkų, kurie lieka bendrovėje, mokymo išlaidoms.

(21) Slovėnija pareiškė, kad bendrovė *Javor Pivka* prie restruktūrizavimo prisidės 2 119 650 000 SIT (apie 8 832 000 EUR), sudarančių 53,7 % visų išlaidų.

4. **Rinkos padėtis**

(22) Bendrovė *Javor Pivka* gamina šiuos gaminius, kurių rinkos dalys ES (2003 m. duomenimis, KN kodais nurodoma į Kombinuotąją nomenklatūrą) yra:

a) Statybiniai betonavimo klojiniai (KN 4418 40): 3,91 %

b) Klijuotinės faneros plokštės (KN 4412): 0,18 %

c) Vienasluoksnė fanera (KN 4408): 0,22 %

d) Medinės kėdės (KN 9401 6 + 9401 69 + 9401 90 30): 0,08 %

([5]) Procedūros metu Slovėnija pareiškė, kad finansinio restruktūrizavimo sąnaudų „restruktūrizavimo programa nepadengė“ ir kad jos turėtų būti padengtos bendrovės *Javor Pivka* komercinėmis paskolomis be jokios valstybės pagalbos. Atitinkama suma, 400 000 000 SIT, Slovėnijos nebuvo įtraukta į restruktūrizavimo programos sąnaudas. Tačiau Komisija mano, kad finansinis restruktūrizavimas yra integrali ir būtina restruktūrizavimo programos dalis ir todėl jo sąnaudos turėtų būti įtrauktos į restruktūrizavimo sąnaudas. Jo finansavimas, jeigu jis užtikrinamas paskolomis, kurias bendrovė gavo rinkos sąlygomis be pagalbos, laikytinas nuosavu bendrovės *Javor Pivka* įnašu. Šioje lentelėje, kaip ir likusioje sprendimo dalyje, Komisija įtraukė šias sumas į restruktūrizavimo sąnaudas ir „nuosavas lėšas“.

(23) Bendra bendrovės *Javor Pivka* gaminiams tenkanti rinkos dalis 2003 m. sudarė 0,21 % ES-25 rinkos.

III. PRIEŽASTYS PRADĖTI PROCEDŪRĄ PAGAL EB SUTARTIES 88 STRAIPSNIO 2 DALĮ

(24) Kaip nurodyta pirmiau, Slovėnijos valdžios institucijos nepranešė apie priemones, skirtas bendrovei *Javor Pivka*. Savo 2006 m. gegužės mėn. 16 d. rašte, kuriuo pradėta procedūra pagal EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį, Komisija išsamiai paaiškino, kodėl minėtos priemonės sudarė naują pagalbos priemonę, apie kurią turėtų būti pranešta pagal EB sutarties 88 straipsnį ir kuri turėtų būti vertinama pagal EB sutarties 87 straipsnį.

(25) Be to, Komisija išreiškė abejonių dėl pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka, ypač su 1999 m. Bendrijos gairėmis dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti [6] (toliau – gairės), dėl šių priežasčių:

a) Komisija turėjo abejonių, ar pagal gaires bendrovė *Javor Pivka* turėjo teisę gauti pagalbą restruktūrizavimui. Ypač Komisija abejojo, ar bendrovė buvo „sunkumus patirianti įmonė“, kaip apibūdinta gairėse, kadangi jos prasti veiklos rezultatai 2003 m. galėjo būti išskirtinis įvykis, o ne tendencija. Be to, Komisija abejojo, ar bendrovė *Javor Pivka* priklausė didesnei verslo grupei ir ar ji negalėjo gauti reikalingų lėšų iš jos savininkų.

b) Buvo neaišku, kaip bendrovė ruošiasi atkurti savo ilgalaikį gyvybingumą, kadangi Komisijai nebuvo pateikta pakankamai duomenų būsimai veiklai pagal restruktūrizavimo planą įvertinti.

c) Nebuvo pateikta jokia rinkos analizė, kuri pateisintų kompensacinių priemonių nebuvimą.

d) Komisija taip pat abejojo, ar pagalba buvo apribota būtinu minimumu, kadangi buvo neaišku, ar bendrovė *Javor Pivka* įnešė reikšmingą savo pačios įnašą, prisidėdama prie jos restruktūrizavimo išlaidų, kadangi buvo neaišku, iš kokio šaltinio galėjo būti gautos nuosavos lėšos.

e) Galiausiai, Komisija paprašė informacijos apie bet kokią kitą pagalbą, suteiktą bendrovei *Javor Pivka* 2004 m., kad įsitikintų, jog ji anksčiau negavo jokios pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui. Pastaruoju atveju dėl sąlygos „vieną kartą, paskutinį kartą“, nustatytos gairių 48–51 punktuose, ji negalėtų dar kartą gauti tokios pagalbos.

IV. SLOVĖNIJOS PATEIKTOS PASTABOS

(26) Oficialios procedūros metu Slovėnija pateikė šias pastabas.

1. Nauja pagalba ar pagalba, suteikta iki įstojimo

(27) Slovėnija tvirtino, sprendimas suteikti pagalbą, kuris buvo privalomas Slovėnijos valstybei, buvo priimtas remiantis palankia tarpžinybinės ekspertų komisijos nuomone. Šis sprendimas buvo priimtas 2004 m. balandžio 6 d., t. y. prieš Slovėnijai įstojant į Europos Sąjungą, ir pagalba nebebuvo teikiama po įstojimo, Slovėnija laikė, kad tai buvo pagalba, suteikta iki stojimo, kuriai EB sutarties 87 straipsnio ir 88 straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos.

2. Tinkamumas

2.1. *„Sunkumų patiriančios“ įmonės sąvoka*

(28) Slovėnija įrodė, be kita ko pateikusi veiklos rodiklius (1 lentelė), kad bendrovei *Javor Pivka* būdingi keli sunkumus patiriančios įmonės požymiai, ir kad tai nebuvo tik atskiras įvykis 2003 m., bet tendencija, kurią buvo galima nustatyti per 4 metų (2000–2003) laikotarpį.

(29) Šiuo atžvilgiu Slovėnija nurodė, kad bendrovė *Javor Pivka* nepajėgė padidinti savo grynųjų pardavimo pajamų per minėtą laikotarpį. Veiklos rezultatas buvo neigiamas per visą laikotarpį, išskyrus 2000 m., o nuostoliai 2001–2003 m. padidėjo. Einamieji nuostoliai 2003 m. sudarė beveik pusę bendrovės akcinio kapitalo. Pardavimo, kapitalo ir apyvartinių lėšų pajamingumas buvo neigiamas ir 2001–2003 m. pastoviai mažėjo. Laisvas grynųjų pinigų srautas iš veiklos per laikotarpį sumažėjo ir 2003 m. buvo neigiamas. Šios neigiamos tendencijos kulminacija – 2003 m. bendrovei *Javor Pivka* iškilusi didelė bankroto grėsmė.

2.2. *Bendrovės Javor Pivka nuosavybės teisės*

(30) Slovėnija paaiškino bendrovės *Javor Pivka* nuosavybės struktūrą, remdamasi komunistinio režimo pabaigoje Slovėnijos taikyto privatizacijos modelio ypatumais. Slovėnija rėmėsi specifiniu supratimu, kad bendrovių kapitalas neturi aiškių savininkų – privačių ar valstybinių – bet yra „visuomeninis kapitalas“, priklausantis visiems gyventojams. Privatizacijos proceso metu buvo siekiama transformuoti šią abstrakčią sąvoką į aiškesnes nuosavybės struktūras, naudojant nuosavybės pažymėjimus, kurie buvo išduoti gyventojams. Šie pažymėjimai galėjo būti iškeisti į akcijas buvusiose „visuomeninėse“ bendrovėse.

[6] Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti, OL C 288, 1999 10 9, p. 2.

(31) Šiame procese svarbų vaidmenį atliko vadinamosios įgaliotosios investicinės bendrovės (jų akronimas – PID) ir administracinės bendrovės (DZU), kurios buvo įsteigtos, kad privatiems investuotojams būtų suteikta galimybė sutelkti pažymėjimus, kuriuos įgaliotosios investicinės bendrovės vėliau pakeitė įvairių privatizuotų bendrovių akcijomis, o individualūs investuotojai mainais gavo įgaliotųjų investicinių bendrovių, ne privatizuotų bendrovių, akcijų (įgaliotosios investicinės bendrovės veikė kaip investiciniai fondai).

(32) Tačiau įgaliotosios investicinės bendrovės neturėjo laisvų lėšų (jų investicinė valiuta buvo pažymėjimai) ir neturėjo profesionalių įgūdžių bei patirties, kad galėtų aktyviai dalyvauti bendrovės valdyme. Todėl jie buvo pasyvūs savininkai, kurie atliko menką vaidmenį arba nevaidino jokio vaidmens savo pačių bendrovių valdyme.

(33) Tokie pasyvūs investuotojai sudaro didžiąją dalį *Javor Pivka* nuosavybės teisių turėtojų (apytikriai 44 % akcinio kapitalo). Jie neturi jokio naujo kapitalo, kurį investuotų į bendrovę. Iš tiesų, kai buvo sukurta restruktūrizavimo programa, visi instituciniai savininkai buvo pakviesti dalyvauti pakartotiniame finansavime, tačiau niekas iš jų nesureagavo. Kiti 40 % akcinio kapitalo paskirstyta 1 255 smulkiems akcininkams, kuriems priklauso mažiausia 80 % bendrovės *Javor Pivka* nuosavybės, kuri nėra aktyviai valdoma.

3. **Gyvybingumo atkūrimas**

(34) Šiuo klausimu Slovėnija paaiškino, kad perspektyviniai planai, susiję su bendrovės *Javor Pivka* veikla vykdant restruktūrizavimo planą ir vėlesnis jos gyvybingumo atkūrimas, buvo pagrįsti rinkos analize, įtraukta į restruktūrizavimo planą, pardavimo prognozėmis, skirtomis įvairioms bendrovės dalims, ir rinkos tyrimais.

(35) Kad parodytų šių prognozių patikimumą, Slovėnija pateikė daugiau papildomos informacijos. Konkrečiai, Slovėnija paaiškino, kokie yra duomenų šaltiniai, kuriais buvo grindžiami perspektyviniai planai, ir nurodė, koks pardavimas planuojamas 2004–2006 m., suskirstant pagal konkrečias prekes, kurios sudaro bendrovės gaminių asortimentą.

4. **Kompensacinės priemonės**

(36) Šiuo klausimu Slovėnija teigė, kad kompensacinės priemonės nebuvo būtinos, kadangi bendrovei *Javor Pivka* turint nežymią rinkos dalį, konkurencija nebuvo pernelyg iškraipyta. Be to, Slovėnija įrodinėjo, kad kompensacinių priemonių reikalingumas privalo būti įvertintas atsižvelgiant į faktą, kad bendrovė *Javor Pivka* yra regione, kuris turi teisę gauti regioninę pagalbą pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą (žr. gairių 54 punktą).

5. **Bendrovės įnašas**

(37) Slovėnija patikslino, kokie yra pačios bendrovės *Javor Pivka* įnašo šaltiniai, kaip parodyta šio sprendimo 18 punkte pateiktoje lentelėje. Nurodyti lėšų šaltiniai: turto (finansinio ir nekilnojamojo) pardavimas turėjo suteikti 958 427 170 SIT. Kiti 900 000 000 SIT turėjo būti banko paskolos, gaunamos rinkos sąlygomis be pagalbos. Likusioji dalis būtų buvusi gauta dėl turto nusidėvėjimo ir amortizacijos (numatyta suma – iš viso 1 111 786 000 SIT 2004–2006 m.).

6. **Kita pagalba**

(38) Galiausiai, Slovėnija informavo Komisiją, kad bendrovė *Javor Pivka* gavo valstybės pagalbą energijos taupymo priemonėms. Pagalba buvo suteikta pagal schemą, skirtą atsinaujinantiems energijos šaltiniams, efektyviam energijos naudojimui bei bendram šilumos ir elektros gaminimui skatinti. Pagalba buvo skirta 2003 m. rugsėjo 1 d. ir išmokėta 2004 m. vasario 19 d. Šią informaciją patvirtino dokumentai.

V. **PAGALBOS VERTINIMAS**

1. **Valstybės pagalba**

(39) Pagal EB sutarties 87 straipsnį bet kokia valstybės narės arba iš valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra palanki tam tikroms įmonėms arba tam tikrų prekių gamybai, darydama įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, sudaro nesuderinamą valstybės pagalbą, išskyrus atvejus, kai ją galima pateisinti pagal EB sutarties 87 straipsnio 2 arba 3 dalis.

(40) Komisija pažymi, kad pagalba individualiai bendrovei teikiama iš valstybės lėšų. Taip pat tenkinamas palankios situacijos sukūrimo individualiai bendrovei kriterijus. Kalbant apie pagalbą dotacijos forma, jos pranašumas yra akivaizdus gavėjui. Kalbant apie garantiją, pranašumas mažiau akivaizdus, kadangi bendrovė *Javor Pivka* pateikė užstatą įkeisdama nekilnojamąjį turtą mainais į garantiją. Slovėnijos valdžios institucijos sutiko suteikti garantiją, kai turtas buvo užstatytas santykiu 1:1 (nekilnojamojo turto vertei esant lygiai garantuojamai sumai). Palyginimui: komerciniai skolintojai nebūtų suteikę paskolos, jei jos ir užstatomo turto vertės santykis būtų mažesnis nei 2,5:1. Tuo metu bendrovė *Javor Pivka* nebūtų turėjusi pakankamai turto, kad gautų tokį pat kreditą komercinėmis sąlygomis. Faktiškai, nekilnojamasis turtas, pateiktas kaip garantija, tuo metu buvo visas bendrovės *Javor Pivka* neužstatytas turtas. Dėl tos priežasties Slovėnijos valdžios institucijų suteikta garantija reiškė palankumą bendrovei *Javor Pivka*, t. y. bendrovei buvo leista gauti didesnę paskolą nei ji būtų galėjusi gauti, jeigu būtų pateikusi užstatą, kurį turėjo.

(41) Kadangi apdorotais medienos gaminiais ir baldais Slovėnija prekiauja su kitomis valstybėmis narėmis, priemonė turi padėti pagerinti gavėjo padėtį, palyginti su konkurentais Slovėnijoje ir ES. Todėl ji gali iškraipyti konkurenciją ir daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

(42) Dėl tos priežasties Komisija mano, kad garantija ir subsidija šiuo atveju sudaro valstybės pagalbą, kaip nurodyta EB sutarties 87 straipsnio 1dalyje.

2. **Nauja valstybės pagalba**

(43) Slovėnijos valdžios institucijos iš pradžių abejojo, ar Komisija buvo įgaliota vertinti pagalbą pagal EB sutarties 87 ir 88 straipsnius, įrodinėdama, kad ji buvo suteikta iki stojimo. Sprendime pradėti procedūrą Komisija paaiškino, kad siekiant nustatyti, ar pagalba buvo skirta iki ar po įstojimo, svarbus kriterijus yra teisiškai privalomas aktas, kuriuo kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos įsipareigoja skirti pagalbą. ([7]) Jei tokio sprendimo nebuvo iki įstojimo, priemonė sudaro naują pagalbą, net jei apie ketinimą skirti valstybės pagalbą buvo žinoma anksčiau.

(44) Šioje byloje Komisija daro išvadą, kad teisiškai privalomas aktas, kuriuo kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos įsipareigojo skirti pagalbą, nebuvo įsigaliojęs iki įstojimo. Atitinkamose Slovėnijos nuostatose numatyta, kad pagalba skiriama vyriausybės sprendimu, remiantis kompetentingos ministerijos pasiūlymu. Nors ankstesni tarpžinybinės ekspertų komisijos ir atsakingos ministerijos sprendimai yra iš tiesų būtini, kad būtų galima skirti pagalbą, jų nepakanka, kad pagalba būtų skirta. Galutinį sprendimą priima vyriausybė. Šiuo atveju Vyriausybės sprendimas buvo priimtas 2004 m. gegužės 27 d., o Slovėnija įstojo į Europos Sąjungą 2004 m. gegužės 1 d. Taigi priemonės sudaro naują pagalbą, apie jas turėjo būti pranešta pagal EB sutarties 88 straipsnį ir jos turėjo būti įvertintos pagal EB sutarties 87 straipsnį.

3. **Pagalbos suderinamumas**

(45) Kadangi aptariama pagalba yra restruktūrizavimo pagalba, ji yra suderinama su bendrąja rinka, jei tenkina kriterijus, numatytus gairėse.

(46) Atsižvelgdama į Slovėnijos pastabas ir jos tyrimo metu surinktą informaciją, Komisija padarė šias išvadas dėl klausimų, dėl kurių buvo pradėta oficiali procedūra.

3.1. *Tinkamumas*

(47) Atsižvelgdama į informaciją, kurią pateikė Slovėnija, Komisija mano, kad bendrovės *Javor Pivka* veikla, apibūdinta 2 skyriaus 1 dalyje, parodo, jog bendrovė iš tiesų buvo patirianti sunkumų tuo metu, kai buvo suteikta aptariama valstybės pagalba. Komisija ypač atkreipia dėmesį, kad bendrovės *Javor Pivka* nuostoliai vis didėjo, apyvarta mažėjo, mažėjo grynųjų pinigų srautai. Komisija taip pat pažymi, kad šios problemos buvo 2000–2004 m. tendencija, o ne paprasčiausiai išskirtinis 2003 m. įvykis.

(48) Komisija taip pat atsižvelgia į Slovėnijos paaiškinimus, susijusius su bendrovės *Javor Pivka* nuosavybės teisių pobūdžiu. Atsižvelgdama į bendrovės *Javor Pivka* institucinių savininkų pasyvumą ir nedidelius kapitalo išteklius, taip pat į likusių nuosavybės teisių pasidalijimą, Komisija sutinka, kad bendrovė negalėjo gauti būtinų lėšų iš savo akcininkų. Dėl tų pačių priežasčių ir atsižvelgdama į faktą, kad nė vienas savininkas nevaldo daugiau nei 15 % bendrovės *Javor Pivka* akcinio kapitalo, Komisija mano, kad bendrovė *Javor Pivka* nepriklauso didesnei verslo grupei.

(49) Todėl Komisija mano, kad bendrovė *Javor Pivka* atitiko reikalavimus pagalbai restruktūrizavimui gauti.

3.2. *Gyvybingumo atkūrimas*

(50) Sprendime pradėti procedūrą Komisija nurodė, kad buvo neaišku, kaip restruktūrizavimo planas leistų bendrovei *Javor Pivka* atkurti ilgalaikį gyvybingumą. Tai buvo susiję daugiausia su 5 metų perspektyviniais planais, kuriuose nurodyta, kaip bendrovė galėtų plėtoti veiklą pasinaudojusi restruktūrizavimo priemonėmis. Komisija pažymėjo, kad Slovėnija nepateikė informacijos, kuri buvo reikalinga Komisijai įvertinti prielaidas, kaip bendrovė *Javor Pivka* galėtų plėtoti veiklą pagal restruktūrizavimo planą.

(51) Procedūros metu Slovėnija pateikė papildomos informacijos, minėtos 4 skyriaus 3 dalyje. Ši informacija adekvačiai paaiškina prielaidų pagrindą. Komisija pažymi, kad bendrovės *Javor Pivka* pardavimo prognozės šiandien gali nuteikti gana optimistiškai, prisimenant, kad 2005 m. ir 2006 m. sektorius patyrė didžiulę Tolimųjų Rytų konkurenciją, kurios pasekmė – perteklinė pasiūla ir spaudimas mažinti kainas. Tačiau neaišku, ar ši informacija jau buvo žinoma 2004 m. pradžioje. Be to, 2006 m. Komisija pati pastebėjo, kad: „per pastaruosius keletą metų faneros gamyba ir sunaudojimas žymiai išaugo, susikūrė stipri tam tikrų rūšių produkcijos eksporto rinka“. ([8]) Kadangi Komisijai nebuvo pateikta jokia tam prieštaraujanti informacija, kuri verstų abejoti bendrovės ir jos pačios prielaidomis, Komisija neturi pagrindo su jomis nesutikti. Todėl Komisija mano, kad 2004 m. perspektyviniai planai neatrodo neįgyvendinami, taigi Komisijai abejonių šiuo klausimu sumažėjo.

([7]) Žr. sprendimo pradėti procedūrą (paminėtas 1 išnašoje), 19 ir 20 punktus, taip pat Komisijos sprendimo byloje Nr. C-3/2005 *FSO*, OL C 100, 2005 4 26, p. 2, 38 ir tolesnius punktus.

([8]) http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

3.3. *Kompensacinės priemonės*

(52) Pagal gairių 35 ir 36 punktus turi būti imamasi priemonių, kad būtų kiek galima labiau sušvelnintas bet koks neigiamas valstybės pagalbos poveikis konkurentams. Tačiau tokios kompensacinės priemonės nereikalingos, jei gavėjo atitinkamos rinkos dalis yra nežymi. Šiais atvejais kompensacinės priemonės nėra sąlyga, kuria remiantis būtų vertinama, ar pagalba yra suderinama su bendrąja rinka.

(53) Komisija pažymi, kad pagal Slovėnijos valdžios pateiktą informaciją bendrovė *Javor Pivka* yra aktyvi keliose prekių rinkose (faneros, statybinių betonavimo klojinių, vienasluoksnės faneros ir baldų, žr. šio sprendimo 22 punktą). Dėl faneros Komisija pirma nusprendžia, kad susijungimo byloje „rinkos tyrimas iš esmės patvirtino, kad įvairios medienos plokštės, pavyzdžiui, klijuotinės faneros plokštės, medienos plaušų plokštės, neapdirbtos smulkinių plokštės, dengtos smulkinių plokštės, dekoratyviniai laminatai (HPL/CPL) ir baldų gamybai bei statybos pramonei skirtos medienos plokščių dalys priklauso skirtingoms prekių rinkoms ([9])."

(54) Kalbant apie atitinkamos rinkos apibrėžimą, Slovėnija pateikė Komisijai rinkos tyrimą, kuriame nurodytos rinkos dalys atitinkamoje prekės rinkoje ES-25. Šiuo atžvilgiu Komisija neturi priežasčių atsisakyti prielaidos gairių 20 išnašoje, kad atitinkama rinka yra EEE. Prisimintina, kad anksčiau ji atliko tam tikrus rinkos tyrimus Europos medienos gaminių pramonės rinkoje (įskaitant, konkrečiai, medienos smulkinių plokščių rinką) susijungimo byloje ([10]), ir padarė išvadą, kad atitinkama rinka buvo didesnė negu nacionalinė rinka ir buvo bent jau tarpvalstybinė regioninė. Tą patvirtino dideli tarpvalstybinės prekybos srautai. Faneros atveju prekybos srautai panašūs, kaip rodo Slovėnijos pateikti duomenys ir kaip patvirtino Komisijos vidaus ekspertai (tai papildomai patvirtino Slovėnijos pateikta informacija, kad Bendrijos vidaus eksportas sudaro didžiąją dalį bendrovės *Javor Pivka* apyvartos – 55 %). Be to, nustatyta, kad tarpvalstybinė regioninė rinka apima teritoriją 1 000 km spinduliu, atstumas skiriasi priklausomai nuo gaminio pridėtinės vertės, t. y. dengti gaminiai pardavinėjami toliau nutolusiose teritorijose nei nedengti gaminiai. Fanera yra aukštesnės kokybės gaminys, o eksportuojama daugiausia fanera, jos transportavimo sąnaudos yra mažesnės nei smulkinių plokščių transportavimo sąnaudos (mažesnės net už kėdžių ir kitų iš faneros pagamintų baldų transportavimo sąnaudas). Remiantis tuo, Komisija mano, kad atitinkama prekių, kurias gamina bendrovė *Javor Pivka*, rinka yra, jeigu ne visa EEE arba ES-25, tai bent didelė ES-25 dalis.

(55) Atsižvelgdama į tai, kad bendrovės *Javor Pivka* ES-25 rinkos dalis, kaip nurodyta 2 skyriaus 4 dalyje, yra 0,21 % (2003 m.) viso bendrovės *Javor Pivka* gaminių asortimento atžvilgiu ir ši dalis neturėti padidėti daugiau nei dvigubai net tuo atveju, jeigu geografinė rinka būtų sumažinta per pusę, Komisija mano, kad rinkos dalis yra vis tiek gerokai mažesnė nei 1 %, rinka apima daug mažų ir vidutinių gamintojų, todėl ji gali būti laikoma nežymia. ([11]) Dėl šios priežasties (ir kadangi šis sprendimas yra pagrįstas 1999 m. gairėmis) kompensacinės priemonės nėra būtinos, siekiant užtikrinti, kad valstybės pagalba būtų suderinta su bendrąja rinka.

3.4. *Minimumu apribota pagalba*

(56) Pagal gairių 40 punktą numatyta, kad pagalba turi būti apribota minimumu, kurio reikia restruktūrizavimui, o pagalbos gavėjai turi įnešti žymų įnašą į restruktūrizavimo planą, naudodami nuosavus išteklius, „įskaitant pardavimą turto, kuris nėra būtinas įmonės išlikimui, arba naudojantis išorės finansavimu rinkos sąlygomis".

(57) Bendrovės *Javor Pivka* įnašas į restruktūrizavimą yra nurodytas 4 skyriaus 5 dalyje. Reikia iš pat pradžių pasakyti, kad Komisija negali manyti, kad turto nusidėvėjimas reiškia tikrą bendrovės įnašą ([12]), kadangi tai nesuteikia bendrovei jai prieinamų išteklių ir taip pat priklauso nuo būsimų operacijų, kurios yra suteiktos valstybės pagalbos rezultatas. ([13]) Todėl į jokias lėšas iš šio šaltinio negali būti atsižvelgta, siekiant apskaičiuoti pačios bendrovės *Javor Pivka* įnašą.

(58) Kita vertus, bendrovės *Javor Pivka* parduotas turtas nėra būtinas jos išlikimui ir pajamos iš šio pardavimo sudaro tikrą pačios bendrovės įnašą. Tai tinka ir kalbant apie lėšas, gautas imant paskolas rinkos sąlygomis iš bankų ir be pagalbos. Kartu lėšos iš šių šaltinių sudaro 2 119 650 000 SIT, kuriuos Komisija laiko pačios bendrovės *Javor Pivka* įnašu į restruktūrizavimą.

([9]) Byla Nr. COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, 2006 m. birželio 28 d. Komisijos sprendimo 11 punktas.

([10]) Byla Nr. COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, 2006 m. birželio 28 d. Komisijos sprendimas.

([11]) Atsižvelgiant į kitus pavyzdžius pagal 1999 m. gaires, žr. Komisijos sprendimo byloje C-3/2005 *FSO*, OL C 100, 2005 4 26, p. 2, 38 ir tolesnius punktus.

([12]) 2006 m. vasario 22 d. Komisijos sprendimas byloje N464/05 *AB Kauno*, OL C 270, 2006 11 7, 17 punktas.

([13]) Tai buvo patvirtinta grynųjų pinigų srauto atžvilgiu Komisijos sprendimo byloje C-19/2000 *TGI*, OL L 62 2002 3 5, p. 30, 106 punkte, ir bylos C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle*, OL L 287, 2000 11 14, p. 51, 52 punkte, dėl 2004 m. gairių, byloje *AB Kauno* (žr. 12 išnašą).

(59) Pačios bendrovės įnašas atitinka 45,5 % bendrųjų restruktūrizavimo sąnaudų, kurios gali būti laikomos reikšmingomis pagal gaires. ([14]) Pagalba taip pat apribota būtinu minimumu: suteikiamos tik papildomos lėšos technologiniam restruktūrizavimui ir darbo jėgos restruktūrizavimui, o ne papildomi grynieji pinigai bendrovei.

3.5. *Kita pagalba*

(60) Remdamasi principu „vieną kartą, paskutinį kartą“, išdėstytu gairių 48–51 punktuose, Komisija negali patvirtinti restruktūrizavimo pagalbos bendrovei, kuri jau yra gavusi restruktūrizavimo pagalbą. Komisijos manymu, šis principas reikalauja, kad būtų atsižvelgta į bet kokią restruktūrizavimo pagalbą, suteiktą per 10 metų prieš svarstomą pagalbą, nepriklausomai nuo to, ar pirmoji valstybės pagalba buvo suteikta prieš valstybei narei įstojant į ES. Kitos rūšies valstybės pagalba šiuo atžvilgiu nesvarbi.

(61) Slovėnija siekė įrodyti, kad šios pagalbos tikslas buvo skatinti energijos taupymą aplinkosaugos tikslais. Nepaaiškėjo niekas, kas verstų Komisiją abejoti šia informacija. Todėl Komisija sutinka, kad ši pagalba nebuvo suteikta restruktūrizavimo tikslais ir kad į ją neturi būti atsižvelgta teikiant paraišką remiantis principu „vieną kartą, paskutinį kartą“.

4. **Papildomos pastabos**

(62) Procedūros metu paaiškėjo, kad restruktūrizavimo plano įgyvendinimas buvo atidėtas ir tam tikros techninio restruktūrizavimo dalys nebuvo įgyvendintos pagal numatytą planą. Neatrodo, kad šios problemos, susijusios su restruktūrizavimo planu, buvo akivaizdžios tuo metu, kai buvo suteikta pagalba, todėl jos nepateisina mėginimo suabejoti plano pajėgumu sugrąžinti bendrovei *Javor Pivka* gyvybingumą. Tačiau Komisija primena, kad pagalbos skyrimo sąlyga yra visiškas plano įgyvendinimas (43 gairių punktas) ir bus vykdoma stebėsena (45 gairių punktas).

(63) Todėl Komisija tikisi, kad Slovėnija, remiantis gairių 46 punktu, pateiks bent 2 stebėsenos ataskaitas, vieną, skirtą 2007 m., 2008 m. sausio mėn. pabaigoje ir vieną, skirtą 2008 m., 2009 m. sausio mėn. pabaigoje, kuriose bus išsami informacija apie finansinę bendrovės veiklą, taip pat jos investicijas. Komisija pabrėžia, kad jeigu bendrovė neatliks visų restruktūrizavimo plane numatytų investicijų, ji gali būti įpareigota grąžinti tam tikrą valstybės pagalbos dalį, netgi jei ji atkūrė gyvybingumą. ([15])

VI. **IŠVADA**

(64) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija daro išvadą, jog minima pagalba yra restruktūrizavimo pagalba, kuri atitinka taikomų gairių, t. y. 1999 m. pagalbos sanavimui ir restruktūrizavimui gairių, sąlygas. Taigi Komisija daro išvadą, kad, nors Slovėnija neteisėtai suteikė restruktūrizavimo pagalbą *Javor Pivka*, pažeisdama EB sutarties 88 straipsnio 3 dalį, valstybės pagalba yra suderinama su bendrąja rinka,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą ir 1999 m. priimtas Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti valstybės pagalba, kurią Slovėnija skyrė bendrovei *Javor Pivka*, yra suderinama su bendrąja rinka.

2 straipsnis

1. Restruktūrizavimo planas visiškai įgyvendinamas. Bus imamasi visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad planas būtų įgyvendintas.

2. Plano įgyvendinimas stebimas remiantis metinėmis ataskaitomis, kurias Slovėnija pateikia Komisijai. 2007 m. veiklos ataskaita pateikiama 2008 m. sausio mėn. pabaigoje, 2008 m. veiklos ataskaita pateikiama 2009 m. sausio mėn. pabaigoje. Ataskaitose pateikiama išsami informacija apie bendrovės finansinius rezultatus ir padarytas investicijas.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Slovėnijos Respublikai.

Priimta Briuselyje, 2007 m. liepos 10 d.

Komisijos vardu

Neelie KROES

Komisijos narė

([14]) Žr. Komisijos sprendimo byloje C-39/2000 *Doppstadt*, OL L 108, 2003 4 30, p. 8, 74 punktą ir Komisijos sprendimą byloje C-33/1998 *Babcock Wilcox*, OL L 67, 2002 3 9, p. 50.

([15]) Žr. Komisijos 2006 m. rugsėjo 13 d. sprendimą byloje N 350/06 *MSO*, OL C 280, 2006 11 18.